

Jezdec/jezdka pro přípravu a testaci mladých koní (kód: 41-021-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Chovatel a jezdec pro přípravu a testaci mladých koní
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou v chovu koní	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení koní	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Příprava sportovních koní pod sedlem	3
Příprava koní do testace, kontroly dědičnosti a užitkovosti	4
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou v chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci chovu koní a jezdeckého sportu v ČR	Ústní ověření
b) Vyjmenovat veškerou dokumentaci příslušející ke koni a uvést, kdo vede ústřední evidenci koní, popsat vedení evidence	Ústní ověření
c) Popsat identifikaci a označování koní	Ústní ověření
d) Popsat a provést příslušné záznamy do registru koní v hospodářství a do prvotní chovatelské a sportovní evidence	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Připravit změnové hlášení pro průkaz koně	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zapsat zadané údaje do evidence o reprodukci a plemenitbě koní	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Písemné a ústní ověření
b) Předvést měření a vážení zadaného koně, vyhodnotit jeho růst a vývin	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a vývin a stavbu těla v jednotlivých obdobích života koní	Ústní ověření
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně, popsat vady pohybu koně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a posoudit stav a způsob ustájení a mikroklima ve stáji	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a předvést přístup ke koni	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a popsat dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Popsat a zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vyčistit koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyt koně	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně popsat a provést jejich údržbu nebo opravu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemné ověření
b) Rozpoznat základní objemná a jadrná krmiva, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých druhů krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadané plemeno a kategorii mladých koní v daném ročním období s ohledem na jejich energetické a živinové potřeby	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadané plemeno a kategorii mladých koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení
g) Předvést přípravu a založení krmiva přidělenému koni	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Napájení, dokrmování a pasení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a různé systémy pastvy	Ústní ověření
b) Popsat péči o pastviny, zakládání a ošetřování pastevních porostů	Ústní ověření
c) Popsat sestavení elektrického ohradníkového systému a napojení do sítě, uvést další možnosti ohrazení pastvin	Ústní ověření
d) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat způsoby pohybování koní ve výbězích, na pastvinách, nebo práce jednotlivých kategorií koní a následně ovlivnění krmné dávky	Ústní ověření
f) Popsat způsob napájení koní na pastvě	Ústní ověření
g) Popsat způsob dokrmování koní na pastvinách	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, podávání antiparazitik, ochranné očkování)	Písemné a ústní ověření
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní nemoci a vady koní, příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Písemné a ústní ověření
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění koně	Písemné a ústní ověření
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady apod.)	Písemné a ústní ověření
h) Popsat základní a minimální podmínky prostředí ustájení a chovu koní	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava sportovních koní pod sedlem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jezdeckou výstroj a výstroj na koně, její údržbu a základní opravy	Ústní ověření
b) Rozpoznat ochranné pomůcky pro koně a ochranné pomůcky pro jezdce a uvést jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést uzdění koně, popsat druhy udidel a jejich použití	Praktické předvedení
d) Popsat obecnou strukturu výcvikového procesu	Písemné a ústní ověření
e) Popsat fyziologická pravidla zátěže, reakce a adaptace koně	Písemné a ústní ověření
f) Charakterizovat složení krmné dávky v období základního výcviku koně, nutriční a energetické požadavky s ohledem na růst, vývin, tělesnou kondici a psychiku a stupeň zátěže	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat hlavní a vedlejší komunikační a dorozumívací pomůcky mezi jezdcem a koněm	Ústní ověření
h) Popsat postup výcviku a tréninku koně, sestavit výcvikový plán s ohledem na tělesnou kondici a psychiku koně	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Popsat nohosled koně v základních chodech, ukázat předvádění a vodění zadaného koně na ruce	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Předvést práci s koněm ze země, předvést koně na ruce v zootechnickém postoji, v kroku, v klusu, lonžování – lonžovací pomůcky a jejich použití a skok ve volnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Předvést obsedání koně	Praktické předvedení
l) Předvést základní drezuru, kavaletovou a skokovou řadu podle zkušebního řádu	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Provést ošetření zadaného koně před a po práci	Praktické předvedení
n) Předvést stavbu drezurního obdélníku, kavaletové a postupové řady dle zkušebních řádů jednotlivých plemenných knih	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava koní do testace, kontroly dědičnosti a užitkovosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat výkonnost teplokrevných koní	Písemné a ústní ověření
b) Popsat způsoby vyhodnocení výkonnosti teplokrevných koní v ČR a v zahraničí	Písemné a ústní ověření
c) Charakterizovat kontrolu dědičnosti a užitkovosti v chovu koní	Písemné a ústní ověření
d) Popsat zkušební systémy pro teplokrevné koně v ČR - v testacích odchovných	Písemné a ústní ověření
e) Popsat systém chovatelských soutěží teplokrevných koní	Písemné a ústní ověření
f) Sestavit výcvikový plán pro koně v základním výcviku a ve vyšších stupních testace v klasických jezdeckých disciplínách (drezura, parkur a všestrannost)	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Popsat zacházení s plemennými hřebci ve sportu a faktory ovlivňující jejich plodnost	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně	Písemné a ústní ověření
b) Předvést údržbu a očištění jednotlivých částí výstroje	Praktické předvedení
c) Uvést drobné závady ve výstroji koně a popsat jejich opravy	Ústní ověření
d) Ošetřit a uložit použité pomůcky k výcviku koní	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat a předvést přípravu koně před přepravou	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemné a ústní ověření
d) Předvést naložení a vyložení koně do dopravního prostředku na koně	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Písemné a ústní ověření
c) Popsat asistenci při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, zásady BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam podkování	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na jednotku práce v NSP: <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/chovatel-a-jezdec-pro-pri>).

Ověřování musí být spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu jezdce pro přípravu a testaci mladých koní.

Uchazeč si přinese vlastní oděv a obuv - odpovídající kompletní jezdeckou výstroj (přilbu, oděv a obuv).

Zkouška je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Součástí zkoušky je písemný test, kterým budou ověřena všechna kritéria, u nichž je uveden způsob ověření "Písemné ověření". Autorizovaná osoba sestaví test náhodným generováním souboru otázek a při přípravě testu zabezpečí vždy různé kombinace pořadí možných odpovědí u jednotlivých otázek.

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování profesních kvalifikací

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

- A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různých sestavených testů.
- B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:
 - B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy: Pro každé kritérium existuje několik otázek.
 - B2. Pro jednotlivé vygenerované testy: Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.
 - B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu: Za úspěšné splnění testu se považuje 90 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Při demonstraci práce s koněm je nutné z časových a bezpečnostních důvodů použít zaučeného koně.

Při plnění úkolů formou praktického předvedení je nutné přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných operací. Přitom je nutné posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště, kategorie a plemene určeného koně. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s koňmi, podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi. Při práci s koňmi je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování zásad pohody zvířat (welfare). Je potřeba pro zkoušku zajistit dostatečný počet pomocných osob pro manipulaci s koňmi.

V drezúře se hodnotí zejména sed a pomůcky holení a rukou, vliv jezdce, ve skoku na parkuru rovnováha a styl jezdce. Jednotlivá kritéria se zaměřují na proces i výsledek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v chovatelském nebo jiném zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v chovu koní, jezdeckví nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v chovu koní, jezdeckví nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v chovu koní, jezdeckví nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví.
- d) Profesní kvalifikace 41-021-H Jezdec/jezdka pro přípravu a testaci mladých koní a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v chovu koní, jezdeckví.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Stáj s koňmi - prostory a technické zázemí pro chov koní
- Krytá jezdecká hala s celoročním provozem pro přezkoušení jezdeckých schopností
- Zkušební místnost
- Překážkový materiál pro předepsanou skokovou zkoušku
- Drezurní obdélník 20 x 40 m
- Výstroj koní
- Potřebný počet mladých koní a zkušenějších starších koní (podle počtu uchazečů – 1 kůň maximálně pro dva uchazeče)
- Ochranné pomůcky pro koně a jezdce, pomůcky k výcviku koní, pomůcky k čištění koní a podestýlání, pomůcky k péči o kopyta, teploměr a fonendoskop
- Pomůcky pro měření a vážení koní (hůlková míra, zootechnické pásma, váha)
- Registr koně v hospodářství a průkaz koně
- Dopravní přepravník
- Záznamové archy chovatelské evidence
- Videozáznamy z chovatelských akcí, aktuální řady plemenných knih

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 11 až 14 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 60 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

ŠCHK - KUBIŠTA s. r. o.

Spolek chovatelů českého teplokrevného koně z. s.

Měndelova univerzita v Brně